

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Egész évre . . . 300 D Félévre . . . 150 D		Negyedévre . . . 75 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délután	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink —

Rakovszki Gyula tegnapelőtt még Érsekújváron volt pincér.

Nyomoznak Leirer Amália gyilkosa után.

Budapest, márc. 16.

A Leirer-ügyben folytatott nyomozás ma sem járt újabb eredménnyel. Déli tizenkét óráig Bötör-Rakovszki Gyula még szabadlábban lehetett, a körözés legalább is eddig az időpontig nem hozott sikert. Annyit kétségtelenül sikerült megállapítani, hogy a rabíógyilkos nem tartózkodik a magyar főváros területén és így azok, akik szombaton állítólag látták Rakovszkit, optikai esélődésnek voltak áldozatai.

A budapesti rendőrség ma újabb körvelet intézett valamennyi környékbeli állam elmeógyógyintézetéhez, amelyben részletesen ismertette azokat a trükköket, amelyeket az el-

mebetegség szimulálásánál használni szokott.

Pozsonyból jelentik, hogy Leirer Amália gyilkosa három napig az érsekújvári Nemzetiszálloda és kávéház pincére volt és tegnapelőtt, amikor a lapok publikálták a budapesti rendőrség híradását, hirtelen eltűnt. Ungár, a szálloda tulajdonosa, a lapokban megadott személyleírás alapján ráismert arra a fiatalemberre, aki nála a jelzett időben szolgálatban volt.

A rendőrség és az odaérkezett budapesti detektívek most ezen a nyomon kutatnak tovább.

Németellenes tüntetések Lengyelországban

Varsó márc. 16.

Kattovitzban, Ribnikben és Paravitzban ma délelőtt nagy németellenes tüntetések folytak. A lengyel lakosság tüntető menetekben járta be a városokat és tiltakozott azon német követelés ellen, hogy Lengyelország rovására határkiigazítást eszközöljenek Németország keleti határán.

Kattovitzban egy kocsin bábút vittak végig a városban, amely egy német katonát ábrázolt. A lakosság záptojásokkal és kövekkel dobálta a német militarizmust jelképező bábút és szidalmakkal illette Németországot.

A tüntetésnek komolyabb következményei nem voltak.

Kikiáltották az általános vasutas- sztrájkot Németországban.

Berlin, márc. 16.

A sztrájkoló vasutasok tegnapi ülésükön határozati javaslatot fogadtak el, amelyben elutasították a döntőbíróóság határozatát és kikiáltották az általános vasutassztrájkot.

A határozat alapján a német birodalomban néhány órán belül megállanak a vonatok.

Legközelebb összeül a washingtoni leszerelési konferencia.

Páris márc. 16.

A washingtoni francia nagykövetség értesítette Herriot francia miniszterelnököt, hogy Coolidge elnök leg-

közelebb szétküldi a leszerelési konferenciára szóló meghívásokat. Előszörban London, Páris és Tokió kap meghívót.

Letartóztatott kommunista képviselő.

Róma, márc. 16.

Görzi jelentés szerint a rendőrség letartóztatta Szebenio olasz kommunista képviselőt, aki a szlovén lakosság között az orosz szovjet hadsereg részére katonákat toborozott. A képviselőt in flagranti érték és azért immunitására való tekintet nélkül őrizetbe vették.

Ludendorff is német elnök- jelölt.

Berlin, márc. 16.

A „Völkischer Kurir” írja, hogy a német fajvédők elnökjelöltnek oly személyt követelnek, aki kívánságaiknak, amelyek a nép és az állam javát szolgálják, tényleg eleget tehet. Beavatottak úgy tudják, hogy Hittler lapja Ludendorffra céloz, akinek jelöltsége bizonyosra vehető.

Külggyminiszterek párisi konferenciája.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, márc. 16.

Chamberlain angol külügyminiszter tegnap este Genfből Párisba érkezett.

Chamberlain a mai napon tárgyalásokat fog folytatni Herriottal, amelyen behatóan megvitatják a francia és angol álláspont közötti ellentéteket a genfi jegyzőkönyv ügyében. A tárgyalások legfontosabb pontjai a német garanciális szerződés és a washingtoni leszerelési konferenciára való részvétel ügye.

A tárgyalások több napon át fognak tartani és hír szerint Benes esch és Srkviozi lengyel külügyminisztert is meghívják rájuk. A külügyminiszterek ezen párisi tanácskozása arra enged következtetni, hogy a genfi tárgyalások semmivelsem jutottak közelebb a megoldáshoz a leszerelési és a garancia-szerződés kérdésében.

A kommunisták folytatják tüntetéseiket Németországban

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, márc. 16.

A kommunisták a hallei véres tüntetés után vasárnap majdnem minden nagyobb városban gyűléseket tartottak.

Berlinben a gyűlések folyamán ismét véres összeütközésekre került a sor, különösen a Berlin-Ost és Neu-Köln negyedekben. Neu-Kölnben a tüntetőtömeg egy villamost, amely nem akart megállni, ledöntötte és vezetőjét leütötte. Erre a rendőrség avatkozott be és mert a tüntetők a rendőrség elől sem táptottak, sortűzet adtak le rájuk, amelynek nyomán egy ember meghalt.

A tüntetők a rendőrségre ugyancsak több lövést adtak le, amelyek több rendőrt súlyosabban megsebesítettek.

A magyar szocialista-pártban nincs egység.

Budapest, márc. 16.

Csak most szivárogtak ki részletei a szociáldemokrat-párt mult héten hozott „egyöntetű határozatának”, amelyben kimondták a további passzív magatartást a parlamentben.

Peidl, Peyer, Farkas és Propper voltak legnagyobb szószólói a passzív magatartásnak, míg Pikier Emil és Szénássy a földmunkások képviselőjében azon voltak, hogy a passzivitást meg kell szüntetni, mert további fenntartása arra fog vezetni, hogy a szociáldemokraták teljesen elveszítik a kapcsolatot a munkástömegekkel.

Százharmincezer kikötőmunkás sztrájkja.

Stockholm, márc. 16.

A munkások és munkaadók között meghiusultak az egyezkedési tárgyalások, aminek folytán a kikötőmunkások, számszerint mintegy százharmincezen, sztrájkba léptek.

Ujjászervezik a független demokrata-párt fel- sőbbánsági szervezetét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, márc. 16.

A független demokrata-párt központi bizottsága vasárnap délután három órakor ülést tartott a Vojvodina-(Rózsá-)szálló éttermében. Matity Misa dr. elnöklete alatt.

Az ülésen megvitaták a február 8-iki országgyűlési képviselőválasztások lefolyását és megtárgyalták a Felsőhátságsáiban teremtődött új politikai helyzetet. A felszólalók kiemelték, hogy milyen okok idézték elő a párt eredménytelen választási szereplését és részletesen feltárták a hibákat, amelyeket a jövőben el kell kerülni. Kijelentették, hogy a független demokrata-párt főleg azért nem tudott a Felsőhátságsáiban mandátumhoz jutni, mert szabad agitációs munkáját több helyen akadályozták, másrészt pedig a párt kettéválásával elkerülhetetlen megrázkodtatást nem tudták idejében elsimítani és ami a legfőbb, ekkorára már nem állott megfelelő idő a rendelkezésre, hogy a szervezkedés nagy munkáját sikerrel elvégezhessék.

A felszólalások után a központi bizottság elhatározta, hogy haladéktalanul megkezdi a párt újjászervezését. A reorganizációs program keretében a sikeresebb munkálkodást remél a pártvezetőség.

Végül elhatározta az ülés, hogy március 29-ikén, vasárnap délután három órára rendez évi közgyűlést hív össze, amelyen megválasztja a párt helyi szervezetének új vezetőségét.

TÖZSDE

Március 16

Zürich. (Nyitás.) Berlin 123468 és kétötöd, Budapest 72, Newyork 518.50, Milánó 2110, Prága 1540, Wien 7305, Szófia 377.50, Beograd 835, London 2481, Páris 2672.50.

Budapest. A gabonátözsdcén némi árfolyonváltozás. A buza 505, a rozs 417.50, a tengeri 235, a sörärpa 475, a zab 410.000 korona.

Folytatták a Radics-mandátumok igazolása feletti vitát.

Éjeli ülést tartott az igazoló-bizottság — Ma estére döntenek a megbízólevélek megsemmisítéséről.

Beograd, márc. 16.

Az igazoló-bizottság vasárnap folytatta a szombaton félbeszakított vitáját a Radics-mandátumok igazolása körül. Napirenden Macsek és társainak szerémségi mandátumai szerepeltek. A tegnapi ülés délelőtt fél tíz órakor kezdődött és rövid megszakítással ma hajnali két óráig tartott.

Simonovity (rad.) beszélt elsőnek, aki az államvédelmi törvény tizen-nyolcadik szakaszát ismertette, amely szerint a horvát köztársasági paraszt-pártra is ki kell terjeszteni. Meg kell bírálni a képviselők szubjektív kvalitásait, mert nincs mindenkinek joga, hogy az ország és a nép nevében szuverén törvényhozó hatalmat gyakoroljon.

Az alkotmány és a toldásképpen hozott államvédelmi törvény világosan előírja, hogy a kommunista és az ehhez hasonló munkakörü szervezettek, amelyeknek az állami és társadalmi rend felborítása a céljuk, fel kell oszlatni, illetve ellenük a büntető rendelkezéseket kell életbeléptetni. (Mi közünk a kommunistákhoz — kiáltotta dr. Nikics Radics-párti képviselő.)

Világos uraim — folytatta beszédét Simonovity — ha megállapítjuk itt, hogy a horvát köztársasági paraszt-párt hívei elfogadták és magukévá tették a kommunista-párt ideológiáját és haremódját, vagyis ők is kommunisták lettek, meg kell akadályoznunk a törvényhozó munkában való részvételüket.

Beszélt még Radics Pavle nyilatkozatáról, akit a Radics-dinasztia képviselőjének nevez. (Nikics ismét közbekiáltott — ő a nép képviselője!)

Rámutatott arra, hogy Radicsék a falusi internacionáléba való belépésükkel nem a falusi tömegek szociális helyzetének megjavítására törekedtek, hanem a forradalom megteremtéséről álmodoztak, melyhez a józan földműves lakosságot akarták megnyerni.

A Radics-párti képviselők 1924 augusztus harmadikán tartott gyűlésükön megtárgyalták a falusi internacionáléhoz való csatlakozást és az erről szóló jegyzőkönyveket változtatás nélkül jóváhagyták. A mi kötelességünk ezek után — mondotta Simonovity — hogy a szkupstinát meggyőzzük az ügy állásáról, a horvát képviselők diszkvalifikálásáról és ennek megfelelően kérjük az igazoló-bizottságtól a szerémségi kerület Radics-párti listáinak a megsemmisítését.

Srksity Milán elnök ezután szünetet rendelt el, melynek ideje alatt élénk eszmecsere folyt az egyes képviselők között a szkupstina folyosóin.

Az ülés újbóli megnyitása után Trumbics Ante képviselő kért szót és közel két óras beszédében ismertette álláspontját a szerémségi mandátumok ügyében.

Simonovity javaslata — mondotta Trumbics — betetőzése annak az akciónak, amelyet mesterségesen szítottak a horvát paraszt-párt ellen. (Halljuk a hattyudalt! — kiáltotta Kobaszcica.) A nép által válasz-

tott képviselőket most jogtalanul el akarják távolítani a szkupstinából. A forradalom bélyegét sütik rá a horvát népre (Grgin: Radicsékra.) A horvát paraszt-párt képviselői a legális harc programjával, pálmággal közelednek kozzátok (Grgin: Igen! Vörös szalaggal a pálmágon.) és mégis merev elutasítás a válasz. Mi azonban nem félünk, mert megvagyunk győződve harcunk igazságáról. Győzni fogunk és a mi győzelmünk lesz az önök bukása. Ha Önök eltávolítják azokat a képviselőket, akiket a nép bizalma ültetett be a honatyai székekbe, erőszakos cselekedetet követnek el. A nép bizalma képviselői iránt ezzel nem rendel meg, hanem megerősödik és az a régi törvény fog beigazolódni, hogy az ellenállás még nagyobb lesz. (Egy hang a radikális táborból: Majd kijózanodik.) Az ilyen elbánással éppen ellenkező hatást érnek el, a horvát népet a kommunizmus, anarhizmus és forradalom örvényébe hajítják. (Maguk vezeték erre az utra — kiáltotta a belügyminiszter.)

Trumbics beszéde további során hosszasan foglalkozott Simonovity javaslatával. Kifejtette, hogy a horvát egység pártja és a horvát köztársaság pártja között nincs különbség. Azokat az intézkedéseket, amelyeket Radicsék ellen alkalmaznak, a horvát egység pártja ellen is alkalmazni kell. (Isten ments — kiáltja közbe Grgin.)

„Vajjon a horvát egység-párt is tagja a falusi internacionálénak?” — kérdi Simonovity.

„Ki fizette meg a Prpics-palotát, ha nem Moszkva!” kiáltja Kobaszcica.

Nincs köztünk semmi különbség — ismétli Trumbics. „Van, van különbség!” kiáltják a radikálisok felől.

Trumbics beszéde során kitér Macsek és társai fogvatartásának ügyére. Megvádolja az igazságügy-minisztert, hogy nem szerzett érvényt a törvénynek. Majd gunyos iróniával a független demokraták szerepével foglalkozik, akik szerinte, valamennyien a radikálisokkal megkötött titkos paktum alapján kisajátították maguknak Horvátországot. Horvátország azonban senkinek sem hűbérbirtoka, hanem a horvát népé. És ami ma itt történik, az merénylet a horvát nép ellen! Figyelmezteti a kormányt azokra a végzetes következményekre, amelyeket egy meggondolatlan lépés okozna.

A délutáni ülés.

Déli egy órakor bezárta az elnök az ülést, amelynek folytatását délután 5 órára tűzte ki. A délutáni ülés első szónoka ismét

Trumbics dr., aki rámutat arra, hogy az ország népe 350 ezer szavazattal a nemzeti megegyezés politikája mellett döntött. Sőt a nemzeti megegyezés pártja azóta egységes parlamenti szervvé alakult, amelynek élére Davidovityot tette, hogy éppen ezáltal is dokumentálja, mennyire nem igazak azok a hírek, hogy a horvátok ellenségei Szerbiának. Most már csak az a kérdés, hogy ilyen feltételek után,

miért akarják eltávolítani a szkupstanából a blokk legnagyobb pártját?

Simonovity javaslata, amely az Obznana 18. szakasza alapján kívánja a Radics-párti mandátumok megsemmisítését, nem állhat meg, mert nincs törvényes alapja. Mert, hogy a törvényt alkalmazni lehessen a párt ellen, szükséges, hogy a párt vétsen is a törvény ellen. Mert azok az okmányok, amelyek állítólag a párt bűnösségét bizonyítják, egyszerű hamisítványok.

A horvát mandátumokat már az elmúlt szkupstina is igazolta, amikor pedig a horvát-párt ugyanazt az álláspontot foglalta el, mint ma. Mindezekből az következik — fejezte be Trumbics — hogy a Radics-párti mandátumok megsemmisítésének helye nincsen.

Trumbics beszédét az ellenzék élénken megtapsolta. A beszéd után este 8 órakor az elnök szünetet rendelt el és tíz órára tűzte ki az ülés folytatását.

Az ellenzék kompromisszuma.

Az ellenzék időközben javaslatot tett, hogy az igazoló-bizottság ne hozzon döntést a Radics-párt mandátumaira, hanem terjessze azokat vitára a szkupstina plénuma elé.

A bizottság kormánypárti tagjai megvitatták a javaslatot, majd Makszimovity belügyminiszter este fél tíz órakor Pasity lakására megy, akinek döntése alapján azután elhatározzák, hogy a Radics-párt mandátumairól szóló vitát ma este fejezik be.

A kormány azonban nem adta fel azt az álláspontját, hogy a horvát paraszt köztársasági-párt mandátumait megsemmisíti.

Este tíz órakor folytatta az igazoló-bizottság a munkáját és igazolta a varasdinai, pozsegai és viroviticei kerületek mandátumait a Radics-mandátumok kivételével. Majd a boszniai és dalmáciai mandátumokat igazolták.

Az ülést hajnali két órakor fejezték be és a következő ülés idejét ma délután négy órára tűzték ki.

A Kadima purim-estélye.

Beeskerek, márc. 16.

A Kadima Sportklub szombat este tartották meg nagyszerű álarcos purim-estélyét a Kaszinó nagytermében. A nagy gondál és művészi izléssel megrendezett estély minden tekintetben az idei szezon egyik legsikerültebb mulatsága volt. A rendezőség semmi áldozatot sem kímélt, hogy a közönség minél kedélyesebben, fesztelenebbül érezhesse magát jóleső, kellemes környezetben. A nagyszerűen feldiszitett terem, a jelmezes résztvevők nagy száma, a pezsgő jókedv mind együttvéve tették a Kadima estélyét a legjobb hangulatú bállá, amely csak a reggeli órákban ért véget.

A táncterem melletti teremben pezsgő és virágsátor volt felállítva, míg a táncteremben a legszebb beeskereki lányok kínálták meleg, rábeszélő szavakkal a szépségverseny szavazócéduláit. Három díj volt kitűzve. A jelmezsépségverseny díját Braun Boriska nyerte el. Díjat nyert Benó Irén, aki a legtöbb szavazatot adta el és Mautner Joki, aki legtöbbet táncolt.

HIREK

— márc. 16.

Beográdi déli telefonjelentésünk a telefonvonal zavara miatt elmaradt.

Uj rendőralkapitány. A belügyminisztérium Nikolity Milán beeskereki rendőrfogalmazót tb alkapitányt, rendőralkapitánnyá nevezte ki. Nikolity továbbra is a kihágási ügyeket fogja vezetni.

A tisztviselőszövetkezet közgyűlése. A tisztviselők fogyasztási szövetkezete tegnap délelőttre hirdetett közgyűlést nem tarthatta meg, mert nem volt határozatképes. Az igazgatóság a jövő vasárnap délelőtt 10 órára tűzte ki az új közgyűlés határnapját.

Eljegyzés. Rosenfeld Dávid kereskedő (Velikibeeskerek) és Langer Ilonka (Velikakikinda) jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Az ifjusági Jadranska Straza A helybeli gimnáziumi ifjuság tegnap, márc 15-én, tornatermében megalakította „Az adriai öbölörző egyesületet” (Jadranska Sztrazát) Perisevity tanár és Cvetkov N. vezetése alatt. Alakulás után az ifjuság üdvözlő táviratot küldött a királyi családnak.

Kis bűnösök — apró bűnök. Radu Ruzsica écskai cigányasszony bűnügyét ma tárgyalta másodsor a beeskereki törvényszék büntető tanácsa. Radu még a múlt évben tenyérből jósolt egy écskai urilánynak, akitől ezalatt furfangos módon száznegyven dinárt lopott el. A cigányasszony tagadott, a tanuk azonban ellene vallottak. A büntetőtanács két hónapi fogházra ítélte. Az ügyész és dr. Mrksity József védő, valamint a vádlott fellebbezett. — A következő bűnügy vádlottjai Franc Péter, Jamac Jon és Sokordi Tanasie, valamennyien uzdini földművesek, akik Propst Ernő bókai földbirtokostól három zsák dohányt loptak el. A lyukas zsákból azonban az egész uton kihullott a dohánypor, úgy hogy az áruló nyom elindulva, a esendörök hamarosan elfogták a tolvajokat, akiket a bíróság ma elítélt. Jamacot nyole hónapi börtönnel, két társát pedig hét-hét hónapi börtönnel sújtották. Fellebbeztek. — Bovac Velyko, Markov Meca, Markov Aca és Moldovan Lyubica beegszvetidjuradji földművesek a vádirat szerint, Rogendorfon megdézsmáltak egy ottani földbirtokos szénáját. A vádlottak az országuton haladtak kocsin és a lovaikat akarták megetetni. Egy dobroyoljác állítólagos biztatására, a földbirtokos szénáját dézsmáltak meg. Mederovity Glija, akire a vádlottak hivatkoztak, kijelentette, hogy nem biztatta Bovacékot a lopásra. A bíróság Bovac Veljkót és három társát hét-hét napi elzárásra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

Léket kapott hajó. A D. R. P. tulajdonát képező 506 számú uszály, amely a szövetkezet előtt áll a Bégan, szombaton hirtelen léket kapott. Az egész uszályt, amely Fischl Jakab beeskereki cég kukoricarokmányával van teli, azonnal megkezdtek kirakni.

Nagy viharok a Földközi tengeren. A napok óta tartó viharok a Földközi tengeren óriási károkat okoztak, különösen Malaga körül. A kikötővárosok majdnem legtöbbje su-

lyos károkat szenvedett, nyílt tengeren pedig nagyon sok hajó pusztult el.

Nyilvános rádióállomás Beeskereken. Érdekes és nagyvárosi jellegű vállalkozást létesített a Radanov és Delfel fűszer- és csemegekereskedő cég agilis főnöke, Radanov Dragoljub. A cég főutcai buffethelyiségében ugyanis egy nyilvános rádió hallgató-állomást létesített, amelyen egy időben tizenkét személy hallgatja meg a világvárosok híreit, koncertjeit, érdekes történéseit. Az életrevaló eszme bizonyára nagy örömet fog kelteni azok körében, akik bele akarnak kapcsolódni a világ folyásába. Az új rádióállomás programjait időről-időre a Torontál közölni fogja.

Március 25-ikén kamarai plenáris ülés lesz. A beeskereki kereskedelmi és iparkamara igazgató-választmánya vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a kamara legközelebbi plenáris ülését március 25-ikére, Gyümölcsoltó boldogasszony napjára hívja össze. Az ülés délelőtt kilenc órakor lesz a Lloyd nagytermében. A tárgysorozaton az 1924 évről szóló jelentés, az 1925. évi költségvetés, a múlt évi zárszámadások jóváhagyásának tudomásul vétele, az üzleti záróra és a munkaidő kérdése, a piszkos konkurencia letöréséről készült javaslat és a május 14-15-ikére összehívott kamarai kongresszuson való részvételről szóló felhívás szerepel.

Késelés a korezmában. Az egyik muzsijai korezmában tegnap este szőváltás közben Juhász Péter földműves Tóth Péter 23 éves muzsijai legényt súlyosan megsebesítette. A megsérült legényt beszállították a közkórházba, állapota reménytelen.

Aki a börtöntől féltében öngyilkos lett. Tegnap este szállították be a kórházba Jovánovity Józsa 30 éves jarkováci cigányt súlyos sérüléssel. Jovánovityot lopás miatt a községi fogdában őrizték, ahonnan egy óvatlan pillanatban megszökött. Mikor észrevette, hogy az üldöző esendőr a nyomában van, beszaladt egy pajtába és késével felvágta a hasát. A haldokló embert azonnal a kórházba hozták, de az orvosi segítség már nem segíthet rajta.

Hadízenet a vrsaci ebeknek. Vrsacról jelentik: A vrsaci rendőrség elrendelte Vrsac város területére az ebzárlatot, mivel az utóbbi időben számos ebmarás történt és a kutyákról megállapították, hogy veszettek voltak. Egyidejűleg elrendelte az ebek és a macskák tömeges irtását is.

Ki fogadna magához 13 éves árva fiút tanoncnak teljes ellátásért. Cim a kiadóban.

A földbirtokosokra és gazdákra rendkívül jelentőséggel bír, hogy a Velikibeeskereki Olajgyár az idén ősszel ismét nagy méretekben földveszi üzemét s így szüksége lesz nagyobb mennyiségű olajmagvakra, nevezetesen repcére. A repcetermelés tudvalevőleg sokkal több hasznot hajt, mint más gabonanemű s így a gazdáknak érdeke, hogy nagyobb mennyiségben repcét termeljenek, amelyet most könnyen elhelyezhetnek. A gyár felhívja ezért a gazdákat, hogy földjeiken az idén nagyobb mennyiségű repcét vessenek, amelyet a gyárnál előnyösen értékesíthetnek. Az érdeklődő gazdáknak minden bővebbi részletre teljes felvilágosítást nyújt az Olajgyár igazgatósága, Velikibeeskereken.

Májusban lesznek a kerületi és községi önkormányzati választások.

A beeskereki járás radikális képviselője nyilatkozik a kisebbségekről.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 16.

Az ország kerületi felosztásával egyidejűleg hozták meg a kerületi és községi választásokról szóló rendelkezéseket, amelyek egyazon törvényben foglalhatnák be. A törvény meglehetősen széleskörű önkormányzatot biztosít a kerületeknek, városoknak és községeknek és nemcsak, hogy kiszélesíti a régebbi és jelenleg felfüggesztett autonómiát, hanem messzemenő önálló rendelkezési jogot ad oly téren is, ahol eddig az állami szervek uralkodtak és diktáltak. Ilyen például a pénzügyigazgatás és általában a pénzügy, amelynél az új törvény meglehetősen tág rendelkezési jogot nyújt az önkormányzati testületeknek.

A kerületi szkupstina, amely a jelenlegi megyei törvényhatósági bizottság helyébe alakul, szabadon választ elnököt, aki azonban nem lehet vezetőtisztviselője a kerületnek. Az elnöknek, csakugy mint a nemzetgyűlés elnökének, fizetés jár, amit a közgyűlés állapít meg. Eddigél a főispán, illetve az alispán elnököl a megyei közgyűléseken, de az új kerületi képviselőtestületi üléseket már az említett módon választott elnök fogja vezetni, míg a kerületi főnök (főispán) és helyettese (alispán) csak hozzászólási joggal rendelkezik, szavazati joga azonban nincs.

A választás jársonkint listával történik. Választó minden polgár, akinek neve benne szerepel az országgyűlési választások névjegyzékében, ugyanigy választható is csak az a polgár, aki az országgyűlési választásokról alkotott törvény szerint passzív szavazati joggal bír.

A kerületi képviselőtestületi tagok számát a lakosság lélekszámának megfelelően állapították meg. Minden tízezer személy — mondja a törvény — egy tagot küldhet be a kerületi közgyűlésbe, amennyiben azonban a fennmaradó maradék meghaladja az ötezret, az illető járás egy további mandátumot igényelhet, Beeskerek város tehát három tagot delegál a kerületi szkupstinába.

Kinevezés folytán töltik be a jövőben is a főispáni, alispáni és főszolgabírói állásokat, amelyekre a törvény, a mindenkori kormány szabad rendelkezési jogát tartja fenn, a többi tisztségek felett az önkormányzati testület választás útján korlátlan felelősséggel határoz. A döntések megsemmisítéséhez a testület többségének fellebbezése szükséges és az illetékes miniszterium csak ilyen esetben avatkozhatik be majd az önkormányzat működésébe. Hasonlóképpen választás

útján töltik be a kerületi pénzügyigazgatói állást is.

Helyi politikai körökben a legkülönbözőbb verziók terjedtek el arról, hogy a közeljövőben kiírják a kerületi választásokat. Hogy a különféle és sok tekintetben egymással ellentmondó hírek valódiságáról autentikus helyről kapjunk megerősítést, vagy cáfolatot, felkerestük tegnap a Beeskereken idéző Rajity Tósót, a beeskereki járás most megválasztott radikális-párti országgyűlési képviselőjét.

Rajity Tósó munkatársunk kérdésére elmondta, hogy a vajdasági radikális képviselők csakugyan sürgetik a kerületi választások kiírását és erre való törekvésüket magukévá tették a többi országrész radikális képviselői is. Mivel különböző nehézségek nem hárulnak a kerületi választások megtartása elé, a párt kívánsága az, hogy a választásokat az ország egész területére májusra kiírják. Ez az időpont természetesen még nem végleges, de minden valószínűség amellet szólni, hogy az idei nyár elején megválasztják a kerületi önkormányzati testületeket. Ezzel egyidejűleg került szőnyegre a községi választás kérdése, melyben ugy a vajdasági, mint a többi radikális képviselők hasonló álláspontot foglaltak el.

Az agrárreform örökké kísértő kérdéséről kijelentette a beeskereki járás képviselője, hogy a radikális képviselői klub főtörekvése az agrárreform igazságos és méltányos keresztülvitele. Az agrárreform megvalósításánál a magyar és román földnélküliekről is gondoskodás történik — mondotta Rajity — és mi vajdaságiak oda fogunk hatni, hogy a magyar és román kisebbséghez tartozó nínestelenek tényleg földhöz is jussanak.

A németek nem részesülnek a kiosztásra kerülő területekből?

A németekről azért nem tettem említést, mert agrárreflektánsaik száma elenyészően csekély. A többség, sőt kevés kivétellel az egész németiség jómódu vagyonos elem, amely nem tarthat igényt ólósó, vagy ingyenes földterületekre akkor, amikor a teljesen vagyontalan jogosultak kielégítésére kell minden rendelkezésre álló földdarab.

Kijelenthetem — folytatta nyilatkozatát Rajity képviselő — hogy a magyarság iránti hangulat Beogradban lényegesen megváltozott. A magyarokat lojális államhű elemeknek ítélik meg és így minden ügyük kedvező elbírálására számíthatnak.

monikát sfb. kaphat. Zongora, harmonium és mindennemű húros- és fuvós-hangszerek javítását szavatolás mellett szakszerűen és jutányos áron eszközölöm. Mindennemű hangszerek és azok alkatrészei állandóan raktáron. Tennis-rekettek hurozását a legprecízebb kivitelben és jutányos ár mellett vállalom.

Riport a régi Beeskerekről.

1895 márc. 16.

A Bega rendkívüli magasságra dagadt. A víz 319 cm nőtt és minden pillanatban áttöréssel fenyeget a vághíddal szemben lévő körtöltésnél.

Balázi József gimnáziumi igazgató névnapját nagyobb ünnepélyességgel ülik meg az idén. Az ünnepély műsorában szerepelnek: Sárdy Elemér, Ripka Imre, Franz J., Grób Béla.

A megyei közutakra kiirt árlejtést Freund Henrik és fiai cég nyerte meg. Ők építették eszerint a nagybeeskerek — perjamos — ujfalusi, zsombolya — kisószai, pancsova — beeskereki, titel — beeskereki és melence — törökbecse — nagyikindai utvonalakot 67 335 forintért.

1905 márc. 16.

A jegyzői tanfolyam hallgatói tegnap nagyszerű ünnepélyt tartottak március 15-ike emlékére.

Tavaszi fegyvergyakorlatok lesznek a VII. hadtest területén május 22 től június 3-ig és június 5 től 17-ig.

Polgár Károly szintársulatanak megnyitó előadása. Meg Kemechey Jenő: „Az emigráns”. Polgár drámai erővel játszta Mr. Brownt. A közönség élénk tetszéssel fogadta a szereplők játékát.

Sport

A tavaszi szezon első bajnoki mérkőzését a Szlávija — Schwäbische mérkőzése nyitotta meg, amely 3:2 arányban Szlávija javára dőlt el. Mindkét résztől erős támadások voltak észlelhetők. Biró Podgradzki jó volt.

3 óra 45 perckor Obility — Bórac folytatta 3:1 arányban Obility javára, Bórac ügyes szép játékkal lepte meg a sportközönséget. Biró Brkity jó volt.

A vasutas pályán Kadima — Zseljeznica mérte össze erejét, mely 4:2 arányban Zseljeznica javára dőlt el. A Kadima csatársora nem tudott utat törni Zseljeznica szívós csatársoran keresztül. Biró M. Mojity jó volt.

F. hó 22 ére kisorolt birók navora: Z. Cseleketity a Schwäbische — Zseljeznica mérkőzésre, M. Mojity a Szlávija — Bórac és P. Tilinger az Obility — Kadima mérkőzéshez.

Nemzetközi mérkőzések

Mtk — Dfc P. ágában 3:3 (3:1). A magyar gólokat Opatá, Orih, Jenia lótték. A mérkőzés óriási hóviharban folyt le.

Brazilia valogatott — Paris válogatott Sao Paolóban 7:2 (5:2). Vilámgyors támadások, új stílus.

Sparta — Rapid Prágában 3:1 (1:0).

Budapesti első osztályú eredmények:

Ftc — Ute 2:1 (2:1)
Zugló — III. ker. 1:1 (1:0)
Vasas — Törökvis 2:0 (1:0)
Vac — Nsc 2:0 (0:0)
Beac — Btc 1:0 (0:0)

Másodosztályú eredmények:

Husos — Ékszerész 2:0 (2:0). Nagy meglepetés. Ékszerészt még eddig nem verték meg.

Ttc — Mac 0:0
Emtk — Ktc 1:0
Kaoe — Ute 1:0
Etc — Fővárosi Tkör 1:0
33 Fc — Umte 2:0
Postás — Bak 1:0.

Miért nem házasodnak a férfiak!

Tisztelt Szerkesztő ur! Kérem kegyeskedjék hozzászólásomnak b. lapjában helyet adni

Acél Ilonka véleménye teljesen korrekt és logikus. Ime találkoztunk egy hölggyel, aki a házasság boldogságát az idealizmustól teszi függővé. Ki a boldogság érdekében le tudna mondani a fényüzsérről és a legnagyobb női betegségről, a divatról. Ez nemes dolog. Ha minden hölgy rendelkezne ezen erényekkel, akkor a házasság körüli vitáknak nem is volna helye.

Most vegyünk egy lámpát a kezünkbe és hogy jobban lássunk, fényes nappal keressünk még egy ilyen lányt! Sok strappa után találni fogunk néhányat, de számuk meg se fogja közelíteni azon fiatalemberek számát, akik komolyan nősülni óhajtának és hajlandók az élet nehézségeivel birookra kelni

Az igaz, hogy a boldogságot szerelmi házasság mellett a kunyhóban is meg lehet találni. Ez azonban oly teória, mely ma csak a regényekben van gyakorlatban, ellenben ritka. Ha tehát egy férfi ideális házasságot tűzött ki célul, bele is öszülhet.

Most az a kérdés, mi ösztönzi a hölgyeket a házasságra és mi az, ami a férfiakat ellenben elriasztja tőle? Hogy anyagot gyűjtsünk a válaszra, sétáljunk egyszer végig a korzón. Ott látunk oly rövid szoknyákat, hogy a „vas“ lábakon kívül, még diszkrét holmik csipkeit is lát-

hatjuk néha, áttetsző harisnyákat, meztelen vállakat, karokat, dekoltált melléket, pirosított ajkakat és arokat, szóval a bájok kiállítását.

Erre a látványra minden melegvérű férfi bizonyosan kedvet kap a nősülésre. Ohó! Ezt csak az érdekelt hölgyek hiszik. A hatás azonban a következő: Aki nem szándékozik nősülni, jól megnézi a „vas“ lábakat, aki pedig komolyan foglalkozik a házasság gondolatával, megundorodik és elfordul.

A hölgyek legnagyobb részének egyedüli életcélja a divat.

Egyedüli téma a hölgyek közt: ... csináltattam egy új kosztümöt... férjem nagy nehezen vett nekem egy kalapot... szoknyámat átalakítottam „simi“ formára... stb.

Egy hölgy, akitől megkérdeztem, miért ment férjhez, ha nem szereti a férjét, azt válaszolta, hogy mint férjes asszony szabadabban mozog.

Miért bizonytalan a férfiak állása? Hm. Mert a hölgyek java része fakanál helyett tollat tart a kezében, miáltal elveszik a férfi kezéből a jövőt és megakadályozzák a nősülést, aminek következménye az, hogy a fakanál sohse vándorol vissza a házasság után sovárgó nők kezébe.

Scheinbergerné öngyásága által említett fiatalemberek, kik a kávéházak, cukrászdák és manikűröző helyiségek állandó vendégei, közönséges naplopók, kik közt egy jobbízű lány nem is fog keresni házas társat.

Azon hölgyeknek pedig, akiknek csak egy kevés hozományuk van, már nem imponál senki, hanem a „mesebeli herceget“ várják aranyhintón Mikor aztán beleöregednek a nagy várakozásba, boldogok ha jön a talicskás. Kiváló tisztelettel
Ninkovity Zvonimir.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak az ismerősöknek és jóbarátoknak, akik hón szeretett felejthetetlen jó feleségemnek

Járosi Jánosné

szül. Göttel Etelka

temetésén megjelentek és szeretett halottunkat utolsó útján kikisérték és akik részvényt nyilatkoztak, valamint koszorúadományokkal mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Velikibesskere, 1925 márc. 15.

Járosi János
és a gyászoló család.

400.000 Din

tőkével bíró tarsat keresek egy nagyobb földberlet kihasználására.

Cim és költségvetés a kiadóhivatalban megtudható és megszemlélhető. 531

Kiadó

a város központjában 7 utcai ablakos, irodának, üzletnek vagy raktárnak alkalmas helyiség, esetleg több kisebb helyiséggé átalakítva.

Cim a kiadóhivatalban. 532

Eladó

egy 1 1/2 éves gyönyörű svájci bika, továbbá 9 hektoliter 10 fokos legfinomabb vrsaci hegyi fehér bor, amely a legfinomabb butéliás bor-nak megfelel. 530

Menrath Máttyás, Dobrica

Beográdi egyetemen kitűnően vizsgázott tanár gimnáziumi tanulóknak (szerbül és magyarul)

Órákat ad.

Előkészít magánvizsgára is. OBERTHÜR, Szlovenacska (Nádor) utca 1. szám. (Messinger mellett).

Modern hálószoba

két gyönyörű antik fotel, antik íróasztal eladó!

Cim a kiadóban.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindennemű viselkedéseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

A dinár emelkedése folytán

áruinkat: női-, férfi-, gyermekharisnyák, kötött-, szövött- és trikóárúk, zsebkendők, selyemsálak, kamáslik, selyemruhák, selyembuzok és az összes rövidáru cikkek mélyen leszállított, olcsó áron kaphatók

Klein Jenő Ierakata Lavostav Trebity-nél V. Becskerek, Alekszandrova (F6) u 12.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Telefonszám 21. — Alapított 1846.

Pleitz

Fer. Pál
Veliki Becskerek, Obiliceva (Zapolva) u. 3. sz.

Könyvnyomdája

Uromfatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.